

КОНСТАНТИ ІДЕНТИЧНОГО БУТТЯ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЖІНОЧІЙ МАЛІЙ ПРОЗІ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Предметом дослідження статті є розгляд моделі жіночої ідентичності в американській прозі малої форми. На основі критичного прочитання вибраних оповідань письменниць США останньої третини ХХ ст. виокремлено основні константи тожсамості жіночої особистості, як-от: родина, дім, ім'я. Проаналізовано особливості їхнього функціонування щодо ствердження або заперечення ідентичнісного дискурсу художніх текстів.

Ключові слова: ідентичність, пам'ять, спадковість, родина, дім, ім'я.

Статья посвящена исследованию модели женской идентичности в американской прозе малой формы. На основании критического прочтения избранных рассказов писательниц США последней трети ХХ ст. выделено основные константы тождественности женской индивидуальности, а именно: семья, дом, имя. Проанализированы особенности их функционирования относительно дискурсов художественных текстов, утверждающих либо отрицающих женскую идентичность.

Ключевые слова: идентичность, память, наследство, семья, дом, имя.

The paper concerns the model of feminine identity being represented in the American literature at the turn of the 20th century. According to the perusal of the women writers' selected stories there were the main constants of the identity distinguished, such as a family, a home, and a name. The peculiarities of the constants have been revealed by the analysis of the literary texts point out at both an assertion and a negation of the discourse of feminine identity.

Key words: identity, memory, heritage, a family, a home, a name.

Проблема ідентичності, поряд з концептами множинності та Іншого, що завдячують відновленням термінологічної актуалізації естетиці постмодернізму, посіла одне із чільних місць у сучасному гуманітарному дискурсі [див.: 1; 4-6; 14]. Не є винятком у цьому аспекті і дискурс літератури, головно американської, що, з огляду на самотність її характеру (у порівнянні із європейською), зумовлену насамперед регіональною специфікою, етнічною різноманітністю і вагомим жіночим фактором, демонструє складність та внутрішню суперечливість у формуванні концепції тожсамості. Конструювання моделі жіночої ідентичності може слугувати одним із прикладів такої її художньої реалізації.

Вільне від авторитетно-авторитарного тиску літера-турної традиції попередніх століть європейського континенту [11, с. хііі], жіноче письмо американської літератури протяжністю у ХХ століття дозволяє виявити внутрішню динаміку, яка спостерігається в текстуальному відтворенні проблеми жіночого самовизначення.

Зокрема, гомогенна природа жіночої ідентичності першої половини ХХ століття змінюється її гетерогенною ускладненістю, що виникає на перетині релігійних, класових, расових та етнічних чинників другої половини ХХ століття. Індивідуальний, особистісний простір

функціонування жіночої ідентичності початку ХХ століття, позначений сферою інтимних, родинних чи соціальних взаємин, трансформується у її культурний вимір, який визначають категорії історії, пам'яті, роду, традиції і спадковості кінця ХХ століття. Разом з тим, якщо в першій половині ХХ століття спосіб окреслення жіночої тотожності невіддільний від співвіднесення жіночого «я» зі світом чоловіка, як правило, поданого у формулі подружнього життя, то в другій половині ХХ століття дискурс жіночого самовираження цілковито незалежний і самодостатній та сфокусований на винятково власному, жіночому досвіді сприйняття світу.

Вибрані оповідання американських письменниць другої половини ХХ століття – Еліс Вокер, Мексін Гонг Кінгстон, Леслі Мермон Сілко і Сандри Сіснерос [15; 10; 13; 7; 8], попри належність до різних у межах американської літератури автентичних джерел, творять умовно єдиний текст, у якому репрезентація ідентичнісного аспекту жіночої особистості зміщується з індивідуальної в культурну площину.

Прикметною особливістю витвореної культурної ідентичності є її амбівалентність, зумовлена бінарною структурою письменницької свідомості, що постає на перетині американського і рідного для кожної з авторок – африканського, азійського, індіанського чи мексиканського первня, асиметричний зв'язок [2, с. 139] яких закладає підвалини для потенційного міжкультурного конфлікту, що охоплює й інтра- (оповідання Е. Вокер), і інтеркультурний (твори М. Г. Кінгстон, Л. М. Сілко та С. Сіснерос) виміри. Розкриття культурної ідентичності жінки здійснюється з перспективи порушеної проблеми родинних взаємин, власних витоків, проблем пам'яті, історії, спадкоємності традиції. Відповідаючи загальній тенденції літератури жіночого авторства цього часу [9, с. 584], центральним персонажем відібраних оповідань постає мати, рідше – донька, наділена функцією берегині сімейних і культурних вартостей; переважно матері, зрідка доньці належить нараційний голос, чия моно- чи діалогічна спрямованість визначає основні константи ідентичнісного буття, зокрема родини, дому, імені.

В оповіданні Е. Вокер «На щодень» проблема становлення жіночої особистості розглядається власне в контексті усвідомлення культурної ідентичності серед молодого покоління афро-американок. В основі сюжетної колізії твору лежить розповідь про різне сприйняття родинного спадку двома сестрами – Ді та Мегі Джонсон, подана з оповідної перспективи їхньої матері.

Розкриття внутрішньої сутності кожної із сестер як спадкоємиць культурної ідентичності здійснюється через низку ключових образів – дому, імені, домашніх речей.

Дім є одним з найвагоміших індикаторів індивідуальної тотожності, адже саме в ньому формується особистість, пізнається власне коріння, плекається родинна традиція. Проте сприйняття рідної оселі у кожної із дівчат різне. Рятуючись від пожежі, Ді втікає зі старого будинку і здалеку спостерігає за його руйнацією; натомість Мегі, залишаючись усередині, разом із домом переживає його загибель; носячи на собі сліди його знищення – опіки, назавжди зберігає у пам'яті його образ. З появою нового дому Мегі замешкує в ньому, щоденно пораючись по господарству, поступово його о(б)живає. На відміну від неї, Ді назавжди покидає домівку, перериваючи родинні зв'язки з матір'ю і сестрою. Спогадом про рідні місця слугуватиме лише відбиток на фотознімку чужого для неї будинку, знятий під час її приїзду додому – такого ж тимчасового і нетривалого, як і нетривким є її контакт з ріднею, продиктований, знову ж таки, короткочасним інтересом до родинної спадщини.

Для Ді речі домашнього вжитку є лише доповненням її вишуканого, довершеного стилю, тож вона цінує їх як предмети декоративного мистецтва, що, подібно до музейного експоната, виставленого для експозиції, прикрашатимуть її новочасне урбанізоване помешкання. У сприйнятті Мегі (як і її матері) кожна річ ручної роботи – різьблені лавки, кухонне начиння, а чи стебновані ковдри, наділені власною історією, викликають спогади, які пов'язують між собою всю родину – батька, тітку, її двох чоловіків, бабусю, дідуся, навіть прабабцю та прадіда; промовляє до неї з глибини поколінь, забезпечуючи тривкість пам'яті про рідних її серцю людей, що долає часову і просторову прірву між померлими і живими; пам'яті, яка щодня оживає у повсякденному використанні домашніх речей; пам'яті, яка виходить за межі родини і дарує відчуття причетності до великої історії, закарбованої у строкатих клаптиках стебнованих ковдр – найбільшого скарбу родинного спадку і водночас найповнішої метафори родинного буття: «They [quilts] had been pieced by Grandma Dee and then Big Dee and me had hung them on the quilt frames on the front porch and quilted them. One was in the Lone Star pattern. The other was Walk Around the Mountain. In both of them were scraps of dresses Grandma Dee had worn fifty and more years ago. Bits and pieces of Grandpa Jarrell's Paisley shirts. And one teeny faded blue piece, about the size of a penny matchbox, that was from Great Grandpa Ezra's uniform that he wore in the Civil War» [15, с. 2527].

Так само й нове, прибране ім'я Ді, Вангеро Ліваніка Кеманджо, яке визначає змінену ідентичність дівчини і разом з дивним привітанням з матір'ю символізує її повернення до власних витоків, до пракореня африканського племені, щоправда, далекого і чужого, насправді, заперечуючи родинну традицію успадко-ваного по жіночій лінії – від тітки до прабабці (імені), руйнує прямий зв'язок поколінь.

Тож, як бачимо з оповідання, в контрастній структурі оповіді матері про своїх доньок втілена концепція письменницької візії майбутнього африканської культури. На прикладі Ді і Мегі можемо спостерігати поляризацію перспективи розвитку африканської культурної спадщини у сприйнятті молодого покоління афро-американок – безпосередніх спадкоємиць родинної традиції. В образі Ді відтворено процес поглинання домінантною американською культурою рідної, домашньої, розпорошення культурної ідентичності в просторі індивідуальної, що виявляється через зречення власного коріння, відречення від зв'язків із рідною землею і родиною, поступове розчинення і забуття культурної традиції, яка, позбавлена розуміння її глибинної сутності, зведена до показовості, штучності, фальшивості, до порожньої звички і декоративного обряду. Натомість образ Мегі слугує за зразок міцності і неперервності родинної традиції, дотримання спад-коємної тяглості родової пам'яті, відтак збереження власної автентичності, культурної ідентичності як запоруки повноцінного існування жіночої особистості.

Подібно до Еліс Вокер, оповідання Мексін Гонг Кінгстон «Безіменна» впроваджує читача у простір виняково жіночого досвіду переживання, однак, на відміну від монологічного голосу матері, що авторитетно визначає домінанти афро-американського культурного спадку, текст Кінгстон вирізняється двоголосю наративною структурою, яка виникає на основі взаємного накладання оповідних пластів матері і доньки.

Утворена розшарованість жіночого тексту виявляє його внутрішню неоднорідність, зумовлену не стільки конфліктом генерацій, скільки суперечливістю світоглядних систем їх носіїв. Мати функціонує як виразник традиційної китайської культури із властивими їй рисами глибокої патріархальності (як наслідок, змаргіналізованою роллю жінки), домінуванням колективної свідомості, міцності родинних і кланових зв'язків та значущості культу предків [3]; водночас донька є представником молодого покоління китайців, зрослого на ґрунті новочасної американської культури з її культом індивідуалізму, особистісної свободи і почуття власної, зокрема жіночої, самодостатності. Обрана стратегія досягає своєрідного стереоскопічного ефекту, що дозволяє спостерігати процес трансформації жіночої ідентичності з її особистісного в культурний вимір.

Історія скоєного перелюбу в китайській родині виникає на перетині матеріної розповіді та доньчиної рецепції, відтак і один, й інший оповідні жіночі голоси, виявляючи свою залежність від патріархальної системи вартостей власної культури, містять на собі «ознаки» панівного чоловічого дискурсу, позначеного послухом і мовчанкою. Вони обидва відтворюють непростий для західно орієнтованого читача світ традиції, ґрунтованої на неперервності життєвого циклу, співвіднесеного структурами мікро- і макрокосму та вираженого тріадою ключових понять: родини – роду – світобудови.

За віруваннями китайців, запорукою гармонійної цілісності світобудови, символічно вираженої коловою формою довершеності, є дотримання родинного укладу, освяченого духовною традицією роду: «The round moon cakes and round doorways, the round tables of graduated size that fit one roundness inside another, round windows and rice bowls – these talismans [had lost their power to] warn [this] family of the law: a family must be whole, faithfully keeping the descent line by having sons to feed the old and the dead, who in turn look after the family» [10, с. 2519]. Кожен помисел, рух або вчинок, який здійснює людина, своїм відлунням має його відбиток у вимірі Всесвіту. Тому найменший непослух чи відступ від усталених норм поведінки або засадничих моральних настанов неодмінно викликає порушення космічної рівноваги, загрожує руйнацією світопорядку і ураженням – кризь утворену тріщину – хаосом, явленим через хвороби, нещастя або й смерть: «In the village structure, spirits shimmered among the live creatures, balanced and held in equilibrium by time and land. But one human being flaring up into violence could open up a black hole, a maelstrom that pulled in the sky» [10, с. 2519].

Отож помста, про яку волає і до якої – через розбійний напад на оселю відступниці – вдається її сільська родина, клан («The frightened villagers, who depended on one another to maintain the real, went to my aunt to show her a personal, physical representation of the break she had made in the «roundness». ... The villagers came to show my aunt and her lover-in-hiding a broken house» [10, с. 2519]), покритий з її вини ганьбою подружньої зради, постає як єдина надія звільнитися од скверни, що проникла в терени її мікро- і макро-структури; як спроба порятуватися від небезпеки самим і вберегти від занепаду світ. Подібно, як і кара, яку насилає її

рідна сім'я: спочатку «погрішниця» зрікається власна родина, відлучаючи від спільної трапези за родинним столом, згодом її вирікається й увесь рід – світ живих і мерців, – відмовляючись від найменування у своїх спогадах, а відтак й від збереження в пам'яті поколінь: «Aiaa, we're going to die. Death is coming. Death is coming. Look what you've done. You've killed us. Ghost! Dead ghost! Ghost! You've never been born» [10, с. 2519]. Вигнання з фізичного простору існування – через приреченість на голодну смерть з боку сільської громади зрівноважене її виселенням з ментального простору буття – через приреченість на забуття, а за ним – небуття – з боку родини.

Та однак, попри панування в тексті чоловічої версії історії про переступ, просякнутої дискурсом патріархального послуху, у ньому проступає і дискурс непокори, що вчувається в тому таки жіночому оповідному голосі.

Непослух матері, що порушує родинну пересторогу, ще маскується формою застереження – він продик-тований материнським чуттям безпеки, прагненням уберегти власну доньку від імовірної ганьби і майбутньої неолі. Непослух доньки, вивільнений під впливом західної культури, зокрема і жанром есе з його розлогими коментарями, роздумами й міркуваннями, прагне реабілітувати жіночу версію перелюбу, надаючи – в такий опосередкований спосіб – її безмовній, безправній жертві власного голосу. Тож перед читачем постає неоднозначний, амбівалентний образ тітки, позначений децицією індивідуалізованої рецепції її історії у свідомості небоги.

Передусім це образ жінки, яка наважилася на вияв власної індивідуальності, своїх емоцій, прагнень, почуттів, що їх уява племінниці виразила і у протесті проти репресованого тіла пошлюбного періоду (стандартизованої зачіски, знеособленого одягу, непривабливої зовнішності, а отже, не зважливого вигляду), і в реалізації сексуального потягу, виправданого молодістю, красою, як і самотністю, хоча радше покритого залежністю від примх і бажань чоловіків. І найбільше – у пробудженому материнському почутті, завдяки якому тітка з великої любові дарує немовляті життя, хай навіть тривалістю лише в кілька годин по народженню під опікою духів: «She reached down to touch the hot, wet, moving mass, surely smaller than anything human, and could feel that it was human after all – fingers, toes, nails, nose. She pulled it up on to her belly, and it lay curled there, but in the air, feet precisely tucked one under the other. She opened her loose shirt and buttoned the child inside. After resting, it squirmed and thrashed and she pushed it up to her breast. It turned its head this way and that until it found her nipple. There, it made little snuffling noises. She clenched her teeth at its preciousness, lovely as a young calf, a piglet, a little dog» [10, с. 2520], і з тої ж таки безмірної любові власноруч відбирає йому життя, рятуючи маля від жорстокої розправи чужих: «Carrying the baby to the well shows loving. Otherwise abandon it. Turn its face into the mud. Mothers who love their children take them along» [10, с. 2520].

Тож непослух доньки поглиблює материн: розповівши історію рідної тітки (хоч, як і матір, ще залежна від власної культурної традиції, бо залишає її безіменною), небога таки виводить її за межі родинної заборони і робить надбанням культурної спільноти; завдяки мистецтву письма, наділеному магичною силою слова, «знімає» з неї родове прокляття небуття і повертає її до життя, ба більше – дарує безсмертя, відтак утверджує безперервність спадкового зв'язку, бодай у вияві материнського чуття любові й безпеки.

Оповідання індіано-американської письменниці Л. М. Сілко «Колисанка» слугує прикладом конф-ліктного протистояння на межі двох культур – західної та індіанської, жертвою якого стає власне остання.

Твір «Колисанка» постає як своєрідний ліричний текст, оповитий серпанком смутку і самоти. Подана в ретроспективі розповідь про долю старої індіанки – насамперед матері, зіткана з клаптиків болю, жалю, страждання, розкриває її життя як історію суцільної втрати: поступово Айя втрачає дім, родину і найдорожче у своєму житті, дітей – усе те, що становило сенс її існування.

Найболючішою, найбільш гіркою для Айї стала втрата її дітей, які одне за одним відійшли з рідного дому. Та якщо природна смерть, що забрала дітей, закономірна і зрозуміла, тому й прийнятна для її свідомості, то втрата, що прийшла ззовні – від контакту з білими, і відібрала у неї спочатку старшого – улюбленого сина Джиммі, який зник безвісти на чужій для нього війні, а згодом і малолітніх Денні та Еллу, ізолювавши їх у притулку для хворих на туберкульоз, – безжална й жорстока, пекла гнівом і тугою аж до самої смерті. Із втратою дітей Айя фактично втрачає родину, бо відчужується від чоловіка, Чато, – містка-посередника між двома світами – її, індіанським, та ворожим, білих людей, близькість до якого виявилась небезпечною, ба фатальною, сповненою смертю, облуди і зла. Разом із Чато, який і сам, духовно й душевно зруйнований, заграє себе в алкоголі, вони втрачають свій дім чи то пак тимчасове житло на час праці у білого господаря й опиняються на вулиці без даху над головою.

Єдиним порятунком для зболеної, понівеченої душі індіанки стає рідний з дитинства світ природи, представлений місткими образами гори, неба і снігу, – у ньому Аїя віднаходить тимчасовий спочинок і черпає сили для продовження свого спорожнілого життя.

Образ гори, скелі в оповіданні функціонує як символ захисту і безпеки. Валуни стають останнім притулком для померлих дітей Аїї, тіла яких непорушно спочивають в пісковнику; на підгір'ї вулканічної скелі вона шукає тимчасової схованки для своїх живих дітей, втікаючи від небезпеки, яку несуть із собою білі, що приїхали по її малюків. Гора стає прихистком, де Аїя, переживаючи на самоті свій власний смуток, біль і страждання, вигоює душевні рани, завдані втратою Денні та Елли. На пагорбі валунів знаходить пристанище для себе і Чато, перепочиваючи перед відходом у потойбічний світ. Образ снігу символізує для Аїї минуле, що, раз по раз, виринаючи у спогадах, викликаючи з пам'яті образи дитинства у родинному колі матері і бабуні, чи народження Джиммі, а чи його ковдри як спомену про сина, відтінює її теперішнє – світ туги, тривоги і гіркоти і дарує відчуття затишку, любові й тепла, що огортає душевним спокоєм, який наприкінці, перетворюючись на крижаний, дарує остаточне звільнення у вічному спочинку смерті – поверненню до самих себе і з'єднанню із предками [12].

Зрештою, й образ самої Аїї – старої, самотньої матері-індіанки, трансформується в символ всієї індіанської культури – приборканої, ошуканої, спустошеної, приреченої на ізольованість і забуття: втрата дітей і розпад родини символізує перерваність родинної, а відтак і культурної традиції індіанців, її розпорошеність або й остаточне зникнення у поглинаючій американській культурі; натомість втрата дому (гогану) чи його заміна на тимчасове помешкання (вагончик) виростає у втрату власної домівки, первинної батьківщини, а за тим – у перетворення на вигнанців на своїй, уже не своїй землі.

Прозові образки, своєрідні поезії в прозі Сандри Сіснерос, яскраво вирізняють стильову манеру авторки від її бікультурних посестер по перу, що зумовлено кількома чинниками. Насамперед С. Сіснерос – наймолодша з письменниць другої половини ХХ ст., водночас її письмо найбільш автобіографічне; разом з тим мисткиня обирає оригінальний спосіб показу актуальних для неї проблем, що охоплюють і змістовий, і формальний аспекти її творчості.

Обрана письменницею перспектива нарації, яка належить «наївній» оповідачці – доньці, дозволяє в легкій, доступній на позір манері – з позиції дівчинки-підлітка – порушити коло проблем, що в зародковій формі (в межах її бікультурної території) визначає простір жіночої ідентичності: проблеми дому і ширше – власного місця у світі, родини, жіночої дружби та власної сутності. Такий фемінізований текст виникає на основі фрагментів, узятих із двох творів письменниці – роману в новелах «Будинок на вулиці Манго» (це, зокрема, одноіменне оповідання та прозові мініатюри «Волосся» й «Мое ім'я») і збірки оповідань «Струмок Плакучої Жінки» (оповідання «Подруга Лусі, яка пахне маїсом»).

Дім, як можна переконалися з оповідання Е. Вокер, частково Л. М. Сілко, – як засадничий принцип становлення людської, у даному контексті – жіночої особистості у потрактуванні С. Сіснерос обростає низкою додаткових конотацій: комунікативної, соціальної, індивідуальної, творчої. Брак постійного місця проживання, часта зміна одного винайманого помешкання іншим – це насамперед неможливість укладення сталих стосунків із сусідами чи дружних взаємин з однолітками. Це також опосередкована характеристика становища, чи правильніше, його відсутності у соціумі, що формує спосіб існування та поцінування особистості, визначає місце, яке людина займає в житті. Дім стає захистом і опорою, які, ввібрані в себе, згодом дозволять віднайти сили, аби протистояти, а то й вистояти у борні із життєвими труднощами і незгодами. Водночас дім у сприйнятті письменниці є чимось значно більшим, адже визначає сутність людини, становить її правдиве єство. Людина, замешкуючи в рідній оселі, вбираючи в себе її дух, стає її неодмінною часткою; тож нестача власного дому чи постійна його зміна загрожує цілісності особистості, сутність якої, хоч і вимушено, проте постійно змінюється. Та разом з тим – в автобіографічному стосунку до письменниці дім є місцем, що окреслює особистісну територію, свою кімнату – в алюзивному відлунні В. Вулф – простір власної, зокрема, творчої самореалізації жінки-мисткині.

Не менш вагомим у стосунку до дому є й образ родини, поетично відтворений у віньєтті «Волосся», що так само, як дім, впливає на процес внутрішнього становлення особистості. Невеличкий за розміром образок подає ліричну замальовку мексиканської родини, серцевиною якої є Мама. Центрований образ матері проступає зі структури тексту: в першому абзаці завдяки образу волосся вміщено розповідь про усіх членів родинного кола маленької оповідачки, водночас другий цілковито присвячено опису волосся матері. Окрім показу зовнішності, яскравий, ліризований опис волосся функціонує в ролі психологічної характеристики, найповніше розкритої саме в образі мами, яка асоціюється з такими простими і водночас вагомими поняттями, як краса, тепло, затишок і безпека: «But my mother's hair, my mother's hair,

like little rosettes, like little candy circles all curly and pretty because she pinned it in pincurls all day, sweet to put your nose into when she is holding you, holding you and you feel safe, is the warm smell of bread before you bake it, is the smell when she makes room for you on her side of the bed still warm with her skin, and you sleep near her, the rain outside falling and Papa snoring. The snoring, the rain, and Mama's hair that smells like bread» [8, с. 7].

Посутню роль у становленні жіночої ідентичності відіграє й ім'я, що демонструє багатогранний вияв особистості у її множинному потрактуванні, здійсненому через вимір культури, родини, індивідуальності. Впадає в око чи не єдиний у тексті С. Сісерос прозорий натяк на білінгвальну природу авторкового письма з від-вертою перевагою власного культурного компонента, вираженого в подвійному просторі функціонування імені: твердості, важкості у вимові й одночасно збідненої значеннєвості імені Есперанса в перекладі англійською мовою та – милозвучності, м'якості й легкості і водночас смислової багатозначності, збережених в іспанській мові.

Місткість, внутрішня повнота і багатство імені насичені розмаїтою палітрою емоційних відтінків, що охоплюють смуток, самотність, сподівання. Його глибина, сягаючи родинного виміру (протяжністю до прабабці), торкаючись проблеми спадкоємності тра-диції, розширює вихід у простір жіночої долі, закодованої в успадкованому імені. Образ сильної незалежної жінки, яка належить цілковито собі і своєму почуттєвому світу, вільної – аж свавільної, хоч і подоланої, однак не приборканої жодною чоловічою волею, символічно вкарбований в імені Есперанси-прабабці, чужий для свідомості загалу мексиканської культури. Тому відмова від пророкованої долі на жіноче нещастя, що проступає в бажанні дитини замінити ім'я на нове, цілковито природна, а проте виявляє ту ж саму спадкову спорідненість німотного спротиву і непокори: за зміненим іменем постане справжня дівоча (жіноча) сутність, належна винятково їй самій, натомість невидима, нікому не знана, відтак і не пізнана іншими.

Останнім концептом формування жіночої іден-тичності, заломленим крізь призму дитячо-дівочого світосприйняття – безпосереднього та щирого, – є перший соціальний досвід, виражений формою дитячої дружби – в недалекому майбутньому – основи міцної жіночої дружби, солідарності, своєрідної форми сестринства, що виростає зі спільного досвіду першого дитинного пізнавання світу, дитячих пустошів, бешкетництва, перших спільних дитячих ігор, звірянь та обцянок, загадок і таємниць. Сестринства, що переростає у спільноту, в якій долатиметься самотність, відчуватиметься згуртованість, підтримка і опора – як запорука життєвого щастя, праобразом якого є велика, весела, щаслива родина Лусі Ангіано.

Порівняльний аналіз вибраних оповідань амери-канських письменниць з перспективи художньої реалізації в них моделі жіночої ідентичності засвідчив, що виокремлені поняття родини, дому та імені є домінантними для жіночого сприйняття світу і становлять сутнісні константи жіночого ества – чи то через ствердження (Еліс Вокер, Сандра Сісерос), а чи заперечення (Мексін Гонг Кінгстон) або і втрату (Леслі Мермон Сілко) тожсамості жіночої особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заковоротная М. В. Идентичность человека [Електронний ресурс] / М. В. Заковоротная. – Режим доступу : http://www.i-u.ru/biblio/archive/sakovorotnaja_id.
2. Коз П. Культурная, транскультурная и мультикультурная идентичность / Питер Коз // Перекрестки. Журнал исследований восточноевропейского пограничья. – 2005. – № 1–2. – С. 124–142.
3. Религиозные традиции мира : В 2-х тт. [Електронний ресурс]. – Т. 2. – Ч. 9. Религии Китая. Мир как живая система. – Режим доступу : http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Relig/rel_trad/index.php.
4. Тейлор Ч. Джерела себе. Творення новочасної ідентичності / Чарльз Тейлор ; [перекл. з англ.]. – К. : Дух і Літера, 2005. – 696 с.
5. Appiah K. A. Identity Against Culture : Understandings of Multiculturalism [Електронний ресурс] / К. Anthony Appiah. – Режим доступу : http://townsendcenter.berkeley.edu/pubs/OP01_Appiah.pdf.
6. Appiah K. A. The Ethics of Individuality / К. Anthony Appiah // Appiah K. A. The Ethics of Identity [Електронний ресурс] / К. Anthony Appiah. – Princeton University Press, 2005. – Р. 1–36. – Режим доступу : <http://press.princeton.edu/chapters/s7806.html>.

7. Cisneros S. My Lucy Friend Who Smells Like Corn / Sandra Cisneros // The Norton anthology of American literature / [Nina Baym, general editor]. – Shorter 5th ed. – New York. London : W. W. Norton & Company, Inc., New York, 1999. – P. 2568–2569.
8. Cisneros S. The House on Mango Street / Sandra Cisneros. – New York : Vintage Books, 1991. – 110 p.
9. Hirsh M. and Schweitzer I. Mothers and daughters / Marianne Hirsh and Ivy Schweitzer // The Oxford companion to women's writing in the United State / editors in chief, Cathy N. Davidson, Linda Wagner-Martin; editors Elizabeth Ammons ... [et. al.]. – New York. Oxford : Oxford University Press, 1995. – P. 583–585.
10. Kingston M. H. No Name Woman / Maxine Hong Kingston // The Norton anthology of American literature / [Nina Baym, general editor]. – Shorter 5th ed. – New York. London : W. W. Norton & Company, Inc., 1999. – P. 2513–2521.
11. Showalter E. Introduction / Elaine Showalter // Modern American Women Writers / [consulting editor]. – New York : Charles Scribner's Sons, 1991. – P. vii- xiii.
12. Silko L. M. Landscape, History and the Pueblo Imagination / Leslie Marmon Silko. – Accessed at : http://www2.dsu.nodak.edu/users/cummiskclasses/landscape,_history_and_the_pueblo_imagination.htm.
13. Silko L. M. Lullaby / Leslie Marmon Silko // The Norton anthology of American literature / [Nina Baym, general editor]. – Shorter 5th ed. – New York. London : W. W. Norton & Company, Inc., 1999. – P. 2542–2549.
14. Tomlinson J. Globalization and Cultural Identity [Електронний ресурс] / John Tomlinson. – Режим доступу : <http://www.polity.co.uk/global/pdf/gtreader2etomlinson.pdf>.
15. Walker A. Everyday Use / Alice Walker // The Norton anthology of American literature / [Nina Baym, general editor]. – Shorter 5th ed. – New York. London : W. W. Norton & Company, Inc., 1999. – P. 2522–2529.

© Поліщук Н. Ю., 2011
редколегії 27.05.2011 р.
УДК 165.0.82-2

Стаття надійшла до